

УНРади були опубліковані в женеv. пресі. Діяльність делегації ЗУНР на Ж.с.Л.Н. справила вплив на позиції зх. д-в; мала своїм результатом розгляд проблеми Сх. Галичини Радою Ліги Націй під час Паризької сесії (23.02.1921).

Лит.: Західно-Українська Народна Республіка. 1918–1923. Документи і матеріали. Т. 5. Кн. 2 / уклад.: О. Карпенко, К. Мицан. Івано-Франківськ, 2011. С. 301–353; Західно-Українська Народна Республіка. 1918–1923: Історія / кер. авт. кол. й відп. ред. О. Карпенко. Івано-Франківськ, 2001. С. 493–495; *Тищик Б.* Західно-Українська Народна республіка (1918–1923). Історія держави і права. Львів, 2004. С. 345–346.

Богдан Паска

ЖИДІВСЬКИЙ КУРІНЬ – узагальнена назва єврейс. нац. формувань у ЗУНР 1918–20. Найчастіше термін вживали як скорочену назву Жидівського пробоевого куреня 1-го Галиц. корпусу (з 08.1919 – Пробоевий курінь 1-го Галиц. корпусу, з 27.09.1919 – Терноп. курінь 6-ї бригади), ств. з підрозділу єврейс. міліції Тернополя в 06.1919 (іноді помилково вказують 04.1919) під командуванням С. Ляйнберга (з 08.1919 – сот. Березюка). Підрозділ брав участь у польс.-укр. війні на боці ГА.

Чисельність Ж.к. складала бл. 500 осіб. У 10.1919 у складі Ж.к. були 8 старшин, 45 підстаршин, 130 муштрових і 226 немустрових вояків (бойовий стан: 4 старшини, 27 підстаршин, 91 стрілець). Наприкінці 1919 більшість бійців Ж.к. захворіли на тиф. Частина з них повернулася до Тернополя, декотрі – до Одеси, у розпорядження Палестинського к-ту. Наказом по 1-му Галиц. корпусу від 24.01.1920 рештки Ж.к. (тоді – Терноп. куреня) передавали до складу групи озброєння та артилерії командування УГА.

Доволі умовно Ж.к. називають єврейс. сотню у складі 1-го Гуцул. пробоевого куреня (бл. 80 осіб) і єврейс. загін при 11-й Стрий. бригаді (бл. 70 осіб), які виникли у 06 – на поч. 07.1919.

Ж.к. також називають єврейс. міліцію (загони самооборони) на тер-ї ЗУНР, яка не брала участі в польс.-укр.

війні. Організована 11.1918 у Львові Єврейським к-том безпеки в кількості 5 постів єврейс. міліції, які одягала та озброювала укр. влада. Патрулі єврейс. міліції у Львові не виходили за межі своїх кварталів. 21–22.11.1918 деякі єврей-міліціонери під тиском поляків покинули Львів, після чого єврейс. міліція Львова була роззброєна поляками. Відомо, що перша єврейс. сотня, сформована після львів. погрому, вирушила на фронт на поч. 12.1918. Крім Львова, єврейс. міліція існувала в Тернополі, Підволочиську й Коломиї, однак у жодному з цих міст вона не втручалася у польс.-укр. протиборство. У Коломиї 31.10.1918 створили єврейс. міліцію (бл. 400 осіб) для охорони єврейс. власності й правопорядку під командуванням пор. Вахмана, яка в серед. 11.1918 саморозпустилася. У Тернополі єврейс. міліція під командуванням пор. Л. Соломона ств. 11.1918, реорганізована 06.1919 в Жидівський пробоевий курінь.

Відомо, що при ГА в 05.1919 планували створення окремого військ. підрозділу, що мав об'єднати Жидівський пробоевий курінь 1-го корпусу ГА та Кінно-кулеметну сотню 4-ї Золочів. бригади чет. Салька Роттенберга. Заг. кількість вояків цих формувань складала 300–350 осіб. Реалізувати ці плани не вдалося через наступ польс. військ.

Лит.: Бемко В. Листопадові події в Коломиї // “Над Прутом у лузі...” Коломия в спогадах. Торонто, 1962. С. 120–121; Вовк Ф. [Для докладнішого пояснення...] // Український Скиталець. Ліберець, 1921. Ч. 5 (Березень). С. 21–23; *Д[митро]. М[икитюк].* Жидівський курінь // Українська Галицька Армія / ред. Д. Микитюк. Т. 1. Вінніпег, 1958. С. 257–258; *Монолатій І.* Жидівський курінь // Енциклопедія Коломийщини. Зш. 6, літ. Е–Й. Коломия, 2014. С. 41; *Його ж.* Коломия в часи ЗУНР. Коломия, 2000. С. 34; Нахман Г[ельбе]р. Передісторія і історія жидівського пробоевого куреня I корпусу УГА // Український скиталець. Ліберець, 1921. Ч. 4 (лютий). С. 17–21; Ч. 5 (березень). С. 17–21; *Погребинська І., Гон М.* Євреї в Західноукраїнській Народній

Республіці (До проблеми українсько-єврейських взаємин). К., 1997. С. 45; Тинченко Я. Під зіркою Давида. Єврейські національні формування в Україні в 1917–1920 роках. К., 2014. С. 97–135; Хонігсман Я., Опельбаум Ю. Східногалицькі євреї і Західно-Українська Народна Республіка // Шофар. 1995. № 11. С. 6.

Іван Монолатій

ЖІНОЦТВО В ГА. Офіційної статистики про кількість жінок в УГА немає. Відомо 100 імен, але ці дані неостаточні. З них понад 60 % служили в санітарних частинах. Студентки, учениці старших класів г-зій, учительки, дружини військових брали приклад з О. Степанів, С. Галечко та Г. Дмитерко, які служили ще в УСС. Працювали в корпусних і бригадних шпиталях, фронтових лазаретах, пересувних санітарних потягах, перев'язочних пунктах, епідемічних лікарнях. Виконували обов'язки медсестер, лікарів і фельдшерів. 10 отримали звання санітарного хорунжого, 11 померли від тифу, дизентерії.

Більшість пройшли мед. курси, організовані 1912 "Жіночою громадою", практикувались у шпиталях австр. армії та "Української самаритянської помочі". Під час польс.-укр. війни гол. медсестра австр. гарнізон. шпиталю М. Скубів та А. Конрад організували в Тернополі мед. курси для 42 учениць.

Жінки розпочали діяльність у санітар. службі збройних сил ЗУНР ще в перші дні військ. протистояння у Львові, Городку та Жовкві. М. Гіжовська керувала медчастиною у приміщенні львів. пошти; З. Копертинська разом із З. Русиною – у приміщенні Галиц. сейму. В окружних шпиталях ("лічницях") працювали: Т. Туна (Бережани), Я. Рудницька (Дрогобич), Н. Хомишин (Самбір), О. Чайківська (Чортків). Санітарним четарем групи "Схід", згодом – 8-ї Самбір. бригади була З. Копертинська, санітаркою летун. відділу ГА у Красному – Ю. Нементовська (донька письмен. У. Кравченко). Санітарний хорунжий Козацького загону ім. Гонта І. Шмігельська-Климкевич двічі потрапляла в полон. Монахині ЧСВВ сестра Домінія та сестра Килистина працювали в польовому шпиталі 2-го корпусу УГА.

Серед імен жінок-медиків також відомі: М. Віхер, К. і П. Гладилевич, О. Голубець, М. Дзуль, Ю. Крива, О. Кривокульська, В. Лев, С. Лебедович, М. Мамчин, М. Матейко, К. Миськів-Коваль, С. Монджейовська, Р. Олексин, М. Пашко-Рибак, К. Петруняк, Н. Полотнюк, С. Рибчак, сестри П. і К. Рудковські, Я. Сандул, Селянська, М. Сенежак, І. Сенишин, О. Скварко-Матвійчук, А. Столбіна, О. Стрілецька, С. Ступницька, А. Терчинська, М. Фединська-Білозор, І. Чорноморець, М. Яворська, М. Янович. У мед. службі ЗУНР працювали також